

Marian Gobius en haar werk

Een tentoonstelling van een jonge moderne beeldhouwster in het deftige „Hofwyck”, statig buitenverblijf van onzen grooten dichter Huyghens... het leek een gedurfde combinatie!

Maar, hoevelen gaan er in dezen tijd niet terug naar steviger bouwsels uit vroeger eeuwen, zonder daarbij dadelijk eigen zienswijze en overtuiging te laten varen?

Zoo zagen we de tentoonstelling van Marian Gobius als de daad van iemand die zich welbewust aansluit bij een roemrijk verleden en zich toch niet schaamt met eigen inzicht en nog niet volgroeide plannen daarnaast te gaan staan en er op voort te bouwen.

Zijzelf gaf er een nuchterder uitleg van: „Och, we hadden 't er eens over met vrienden dat je nooit de musea bezoekt die vlak naast je deur liggen, en we vonden allemaal dat „Hofwyck” toch eigenlijk zoo'n ideaal zaaltje heeft voor 't exposeeren van kleinere dingen. Toen ben ik er maar eens op afgestapt, en ze vonden goed dat ik het huurde. Het was tenminste niet zoo doodsch en vervelend als andere tentoonstellingszalen.” Toch getuigde die keus van de durf en originaliteit van iemand die haar eigen werk in verschillend licht en van allerlei kanten wil bekijken. Iemand die niet hokvast is blijven zitten, maar geleerd heeft de dingen van verschillende standpunten te bezien.

Als voorwaarde voor een volkomen kunstenaarsontwikkeling noemde een Chineesche wijsgeer eens het vele reizen. „Tienduizend li” moesten er volgens hem afgelegd worden om goed te leeren zien.

Wat deze eisch betreft heeft Marian Gobius wel in de gewenschte conditie verkeerd! Zij werd in Haarlem geboren, vertrok op haar 2e jaar naar Amerika, kwam daarna naar Holland terug, was zes jaar op school in Engeland, weer een jaar in Holland, daarna in Zwitserland, in Parijs en woont nu weer in Nederland.

Waar en wanneer is zij dan met beeldhouwen begonnen?

„Geteekend heb ik altijd”, vertelt ze verder, „van mijn derde jaar af. En dat doe ik nog heel veel, voor een beeldhouwster althans.

Maar het boetseeren begon, toen een tante mij eens een doos plasticine gaf. Daar maakte ik koppen

van en mijn vader gaf me toen den raad eens een flinke homp klei te koopen om iets grooters van te maken. Eén heele kilo nam ik toen en dat leek me al enorm...

Ik maakte een kop van Napoleon. Vol trotsch werd die aan den beeldhouwer Toon Dupuis vertoond. Die had er niet veel goeds van te zeggen, maar wilde mij toch later les geven.”

„Was dat de eenigste opleiding die u kreeg?”

„Nee, ik heb in Zürich les gehad van een beeldhouwster, was een jaar bij Bronner op de Academie in Amsterdam en ben in Parijs een tijdlang op de Ecole des Beaux Arts geweest.”

Ha, nu zijn we op bekend terrein! Want waar Marian Gobius de „sculpture” beoefende, studeerde ik „anatomie”.

We hebben gemeenschappelijke herinneringen aan het holle grijze gebouw langs de Seine, dat zoozeer op geestelijke aspiraties is ingericht, dat aan lichamelijke behoeften te weinig is gedacht, waardoor de hygiëne er wel wat te kort schiet...

We lachen er samen om, evenals om het barokke idée dat „men” zich van dergelijke kunstcentra maakt.

Het keurige schoolleven van 't meisje Marian, dat elken morgen met 't treintje uit St. Cloud kwam, om les te nemen aan de Academie heeft zoo niets van het bestaan van een vrijgevochten Bohémienne uit Montparnasse.

Dat zij daarom echter niet minder kunstenaress was, begreep Toon Dupuis toen hij haar het mooie fijne modeleeren wilde leeren; het vormen en omkleeden van een gestalte met de zich daarnaar voegende huid. Hij wees haar hoe ze „het vel erover moest halen” zooals hij dat kern-

achtig pleegde uit te drukken.

„Geen styleeren dus, maar een naturalistisch weergeven van de natuur?”

„Ja, dat om te beginnen.”

Maar op den duur zou ik toch willen komen tot een meer vereenvoudigde opvatting van wat ik zie. Dan wil ik niet styleeren van huiten af, door spieren en vleeschmassa's te herleiden tot lijnen en vlakken, maar van binnen uit, door enkel dat aan te duiden wat van essentiele waarde is bij een gegeven persoon, kind of dier.”

„Voelt u zich verwant aan een bepaalden meester?”

„Nee, misschien heb ik teveel gereisd om te kunnen hooren tot één school of richting. Zelfs als er menschen zijn die iets „Dupuis-achtigs” in mijn werk meenen te zien, vind ik datgene wat ik van hem geleerd heb, toch langzamerhand moet omzetten in iets van mij zelf. Je moet kunnen loslaten en opnieuw vinden, dat is heel moeilijk... Maar volgens mijn smaak, voel ik mij eerder aangetrokken tot de Egyptenaren die in één hoofdgedachte, het voornaamse gaven en het andere in gespannen ondergeschikt-

heid hielden, dan b.v. tot Rodin en de Grieken, die alle lichamelijke factoren te baat namen om hun doel te bereiken. Hoe groote bewondering ik voor hun geweldig kunnen heb, het eerste zegt mij meer.”

Wie aan de zware opgave van „savoir prendre et laisser” wil voldoen, moet wel een kennis des onderscheids eigen maken die alleen te verkrijgen is door jaren van ervaring, discipline en concentratie.

Op het oogenblik houdt het werk van Marian Gobius verschillende beloften daartoe in.

Het borstbeeld van Buziau, dat zijn vrienden aan haar opdroegen, maar méér nog de koppen die zij uit het geheugen van zijn grimassen maakte, toonen dat zij met groote zekerheid zijn wezen wist te vatten.

Het monumentje voor de gevallen soldaten te Voorburg, met een uitgehouwen leeuwje en wat simpele namen, is in zijn eenvoud een ontroerend stukje dankbaarheid voor een broer die gespaard bleef....

Spontaan brachten kameraden en belangstellenden de gelden bijeen en deden architect en beeldhouwster hun werk, zoodat het een van de eerste gedenkteekens werd die verrezen. De al of niet geglazuurde drinkbakken voor vogels, plasticjes uit haar onmiddellijke omgeving, waar tamme eenden in haar tuin voor poseerden, zijn er om te bewijzen dat zij zich ook aan huiselijker eischen weet aan te passen zonder in kunstnijverheid te vervallen.

Onze foto geeft haar tuinbeeldje voor de „Hofstad” weer en was een van de vier ontwerpen die aangekocht werden. Het zonnige kinderfiguurtje dat met zijn handje in het water pettert, past zich uitnemend bij de omringende natuur aan.

Ja, want in haar kindergestalten en portretten voelt Marian Gobius zich volkomen vrij.

„Dat onbevangene vind ik toch zoiets prachtigs,” zegt ze. En ik voel dat dit haar wel het meeste boeit.

„Een standbeeld zullen ze van een vrouw niet gauw vragen”, voegt ze eraan toe, als peinzend over haar toekomst en wat er daarin nog van haar verlangd zal worden. En bij 't naar huis gaan, vraag ik mij af of een jeugdmonument, de kindergestalte in al haar prille ongegreptheid en argeloosheid, niet de ideale opgave zou zijn voor een talent als dat van deze jonge kunstenaar.

Zou zij in het uitbeelden van de soepele strakheid, de teere eenvoud en de onuitgesproken beloften van zoo'n Mensch-in Knop, niet haar diepsten en grootsten aanleg kunnen verwezenlijken?
Mia van Oostveen.